

Norges Bygdekvinnelag er en frivillig organisasjon og en pådriver for gode liv i levende bygder, norsk matproduksjon og matkultur. Vi kjemper for likestilling, matberedskap, folkehelse og et aktivt og inkluderende lokalmiljø og internasjonal solidaritet. Vi har 11.000 medlemmer, 400 lokallag og 16 distriktslag.

Til Utenriks- og forsvarskomiteen

Oslo, 11. oktober 2026

Norges Bygdekvinnelags høring på Prop. 1 S (2026-2027) Utenriks- og forsvarsdepartementets budsjett.

Kvinneres rettigheter og muligheter i tilbakegang

Norges Bygdekvinnelag mener Norge må forsterke sin innsats internasjonalt i arbeidet for menneskerettigheter, likestilling og rettigheter for seksuell og reproduktiv helse. Norske myndigheter må ta en klarere stemme for kvinners rettigheter i internasjonale fora og i samtaler og forhandlinger med andre land.

Norges Bygdekvinnelag ber om at støtten til likestilling Kap. 164, post 70 (273 319 millioner) og støtten til UN Women post 71 (140 300 millioner), dobles.

FN er tydelig på at likestilling mellom kjønn og sikring av kvinners rettigheter er avgjørende for å nå bærekraftsmålene. Likestilling handler om en rettferdig fordeling av makt, innflytelse og ressurser. Å leve et fritt liv uten vold og diskriminering er en grunnleggende menneskerettighet, og avgjørende for bærekraftig samfunnsutvikling.

Samtidig peker PRIO på at framgangen for kvinners rettigheter og rettigheter for seksuell og reproduktiv helse har stagnert mange steder i verden. Mange land ha strammet inn lovverket rundt kvinners rettigheter, som at kvinner har mistet retten til fri abort. Én av fire kvinnelige menneskerettighetsaktivister har mottatt dødstrusler, nedgangen i mødredødelighet har stagnert og angrep på utdanning for jenter har økt. Nesten 120 millioner jenter er nå utenfor skolesystemer. FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling har rapportert om at rundt halvparten av kvinneledede organisasjoner eller kvinnerettighetsorganisasjoner regner med å måtte legge ned på grunn stans i støtten.

Geopolitiske endringer og store kutt i internasjonal bistand og fredsarbeid rammer kvinners rettigheter, muligheter og handlingsfrihet. Når kvinners rettigheter svekkes, svekkes også demokratiet.

Matsikkerhet og kvinners rolle i matproduksjonen

Norges Bygdekvinnelag ber om at støtten til matsikkerhet og småskala landbruk Kap. 162 post 71, ikke kuttes, men tvert imot økes til 2025 nivå. Det foreslåtte kuttet rammer særlig kvinner og svekker arbeidet for deres rettigheter og muligheter for en bedre fremtid for seg, sin familie og sin bygd.

Matsikkerhet handler om at alle mennesker til enhver tid har fysisk, sosial og økonomisk tilgang til nok, trygg og næringsrik mat som gir et fullgodt kosthold og danner grunnlag for et aktivt liv med god helse (FN).

2026 er FNs internasjonale år for kvinnelige bønder. Målet er likestilling i globalt landbruk. Matsikkerhet er svært viktig i utviklingspolitikken. I statsbudsjettet for 2026 ble denne støtten kuttet

med 700 millioner. I budsjettet for 2027 foreslår regjeringen et ytterligere kutt på 50 millioner til matsikkerhet.

Bistandsminister Åsmund Aukrust har varslet en gjennomgang av bistands- og utviklingspolitikken med fokus på jobbskaping og langsiktig utvikling. Samtidig fremgår det av budsjettet at landbruket i mange utviklingsland er en av sektorene med størst potensial for jobbskaping. Det er bra.

Å være bonde er hardt arbeid, og investering i småskala landbruk pekes på som en av de mest effektive måtene å bekjempe sult og fattigdom på. Dette støttes av forskning og anbefalinger fra organisasjoner som Verdensbanken og FAO. I følge de to organisasjonene er landbruksproduksjon et viktig middel for å redusere fattigdom og øke matsikkerheten.

Kvinner utgjør en sentral rolle som matprodusenter i utviklingsland og bærer over halvparten av arbeidsbyrden i landbruket. Imidlertid har de langt dårligere vilkår enn menn for å drive landbruk. De har begrenset makt, dårligere tilgang til utdanning og yrkesopplæring, tilgang til jord, teknologi og kreditt. Faktorer som alle er viktig for å investere i egen produksjon og arbeidsplass. Når kvinner slipper til og får tilgang på innsatsfaktorer gir dette positive effekter for lokal utvikling og folks levekår.

Dette støttes av forskning og anbefalinger fra organisasjoner som Verdensbanken og FAO, som understreker viktigheten av landbruk for fattigdomsreduksjon og matsikkerhet (Utviklingsfondet).

Eksempel fra Guatemala

Et godt eksempel er Utviklingsfondets satsing i Guatemala. AMMID er en av flere partnere i Guatemala som får økonomisk støtte fra Utviklingsfondet i samarbeid med Norges Bygdekvinnelag. Organisasjonen har 1 500 medlemmer, 80 prosent er kvinner. AMMID gir bøndene opplæring i lokal- og klimatilpasset agronomi og frøbanker, samt grønne kreditter til kvinner til investeringer i jordbruket. AMMID lærer også lokalsamfunnet å bli politisk bevisst om landets lover og sine grunnleggende rettigheter. Spesielt kvinnene læres opp og oppfordres til å la stemmene sine bli hørt.

Juana Miranda er enke, har åtte barn og er visepresident i AMMID. Mannen døde for fire år siden. Ingen vet hvem som drepte ham. Juana har deltatt i AMMIDs prosjektgruppe i flere år. Hun forsto raskt hvordan AMMID jobber med mennesker og har støttet opp om prosjektene. I møte med Juana viser hun oss sin egen frodige åker. Med egne hender har hun plantet et stort område med grønnsaker og frukttrær. Juana eier også en hest. Hingsten er et viktig arbeidsdyr på åkeren og gjør det mulig for henne å ta med produkter til markedet for å selge. Det gir sårt tiltrengte midler og er viktig for familiens overlevelse.

Støtte til dette arbeidet finansieres over Kap. 170, post 70 Sivilt samfunn. Det er et godt eksempel på hvordan norske bistandsmidler bidrar til likestilling, matsikkerhet, styrking av sivilt samfunn og forsvar av urfolks rettigheter. Med en tilbakegang i kampen for kvinners rettigheter og kår i verden, ber Norges Bygdekvinnelag om at denne posten styrkes.

Beste hilsen

Anne Irene Myhr, leder (sign.)

Cesilie Aurbakken, generalsekretær